

A'
TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG
ENGEDELMÉVEL:

I.

Költ Bétsbén, Boldog-Állz. Havának (Januáriusnak)
 2-dik napján; 1795-dik Éfztendőben.

Hadi Környülállások.

Huszonötödik Decemberi Tudósítása

Hg Albert Fő-Vezérnek.

Ügy meg-indúlt a' jég, 21-dik Decemberben a' *Rajrán* véletlenül; hogy ki-kellett szedni némelly hajóit azon hídnak, melly, fenn-tartotta az egyesülést, *Mannheim* Városa, és túl a' *Rajrán* kézfültt Sántzaink között: de tsak hamar ismét helyre-állítatott a' híd. Más nap még nagyobb lett a' zaj, úgy hogy a' híd' kötele el-szakadt;

A

's egynehány híd-hajók, *Sandhoffenig* tölődtek. Illy környülállásokban szükség volt a' hídnak még meg-maradott részét kifzedni: és tsak egyes hajók által lehetett kommunikációjok, az említett sántzokbéli és *Mannheimi* Őrizeteinknek. — Mihelyt meg-tudta ezt az ellenség: izent mindjárt, a' *Rajna*-sántzában, és a' *Flesekben* (V forma sántzokban) lévő Őrizeteinknek, hogy adják-meg magokat hadi-foglyoknak. Nem hajlott Népünk ezen fel-kívánásra: sőt több ízben meg-vetette azt, ámbár fenyegetődzött az ellenség, hogy ha nem engednek a' szép szónak: százötven ágyúkból fog tüzelni, és negyven-ezer Emberrel omlani reájok. Estve felé meg-jelent Sántzainknál, Fr. Generál-Adjutánt *Hendelet*, 's kapitulálni akart; de olly fél-tételekkel, mellyekre a' Miéink tellyességgel nem állottak, 's azt felelték Dec. 23-dikán; hogy úgy költöznek el a' *Flesek*ből, és a' *Rajna*-sántzából, ha minden ágyúikat, muníciójokat, és magazínomjaikat szabadon el-szállíthatják; 's e' meg-lévén, mind a' *Flesek*, mind a' *Rajna*-sántza lé-rontódnak, és *Mannheimra* nézve olly ígéretet tejéndenek a' *Frantziák*, hogy az egész had' idején által, soha nem fogják ezt többé ágyúzni.

Ezek a' feltételek nem tettettek az ellenségnek: minekokáért Dec. 23-dik éjtszakáján igen keményen tüzelt mind hofz-

szű, mind rövid, és mozsár-ágyúkból. A' Flesekben, 's a' Rajna-sántzában kevés kárt okozhatott, hanem a' Városban, sok házakat meg-rongált. Leg-nagyobb erőben ágyúzott arra az útra, melly a' Rajnai Kaputól, a' Rajnán való Által-járásra szolgál, és az által-szálló hajókra.

Eggy Kafzárnyában gyújtottak az ellenség' bombijai: de kevés idő alatt el-oltódott a' tűz. A' minémű bátorsággal viselték magokat a' Ts. K.; Palatinátusi; Baváriai; és *Zweybrücki* Katonaságok; éppen olly tsendességgel voltak *Mannheim'* Lakosai, az egész ágyúzás ideje alatt, melly tartott, délutánni négy órájáig 24-dik Decembernek. Ekkor, ismét meg-jelent Fr. Generáladjutánt *Hendelet*, és fel-kívánásához, olly fenyegetést ragasztott, hogy, ha nem tellyesítődnek az, újj gyújtó-batteriák fogják vesztegetni *Mannheimot*. Minthogy a' Flesek, és a' Rajna-sántza, kafzamáták nélkül voltak, 's résszerént tsupa földből készültenek; azonban, úgy annyira nevedett a' hideg Dec. 24-dikén, hogy eggyes hajókkal való járhatásához is a' Rajnának, nem maradt tovább reménység: — ezeknek meg-fontolása olly határozást szült részünkről: hogy a' Fleseket és a' Rajna-sántzát által kaphatják Dec. 25-dikén délből minden akkor, benne találtatándókkal eggyütt a' Frantziák: de úgy, hogy a' Sántzakat le-rontsák, és míg ez a' had

fog folyni; többé, a' Rajna bal partjáról, *Mannheimot* ne ágyúzzák. Az említett délig úgy el-szállítottak Őrizetjeink a' Fle-sekből és a' Rajna-sántzából mindeneket; hogy tsupán a' Rajna-sántzában maradtak három hofzú, és két rövid vas-ágyúk: mellyek, a' Palatinátusi, és Baváriai Katonaságéi: de már olly roszszak voltak, hogy meg nem érdemlették az el szállítást.

23-dik és 24-dik napjain, Decembernek, heten estek el a' Ts. K. Népből, és tizenhárman kaptak sebet. Eggy, a' sebesek közzül, *Preisz Reg. béli* Kapitány *Ebal*. A' Palatinátusi, Baváriai, és Zwey-brücki Katonák is igen olly forma kárt valdottak.

Moguntziából Decemb. 22-dikén: — „Két Batalion Ts. K. gyalogság, és eggy Batalion veress köpönyeges Szeresszánus-ság, *Bretzenheim* felé nyomult 20-dik Dec. bajonétokkal, és el-verte az ellenséget, két igen erőss, és két kisebb battériáiból, mellyekben mindazáltal, semmi ágyúk se' voltak még. Öt Frantziák jutottak fogságunkba. — Két darabot vitt el a' jég, Decemb. 20-dik éjtszakáján hídunkból, de mind a' kettőt ki lehetett még is fogni szerentsésen. Tegnap, ugyan tsak el-kellett bontani a' hídát: mert igen nagy volt a' jég. — Ma reggel eggy Tiszt küldődött innen, eggy Trombitással, és eggy Huszárral együtt, a' Frantzia Sereg' Előlvígyá-

zóihoz. Mi járásban? még nem tudatik. — Négyfáz *Vurmser* Huszárok érkeztek ma ide: hólnap, ugyan annyit várunk. — A' *Rheingau* 's a' környékbéli minden hajósok, olly rendelést vettek, hogy *Kasszelbe*, 's *Moguntziába* jöjjenek. — Délutánni két órája felé ezen mai napnak, egy tsoport fr. gyalogság, és lovasság, igen nagy sebességgel omlott *Hartenberg* felől, olly tzéllal; hogy el-vegye egy' *Flesünket*, azon kő-híd mellett, melly vagyon, a' *Rajna* Alléjának (élő-fa soros sétáló helyének) végénél. — A' melly kevés Né-pünk volt a' *Flesben*; egy ágyú lövésre botsátotta magához az ellenséget, 's akkor kezdette azt igen keményen kártátsozni: nem tsak nem hátráltak mindazáltal a' *Frantziák*; hanem kényszerítették is *Örizetünket*, el-hagyására a' *Flesnek*, mellybe ők, azonnal bé-férkeztek, de nem soká maradhattak benne, 's el se' ronthaták azt, a' mint szándékoztak. Mintegy negyvenen estek el és sebesedtek-meg közzülök. — Az alatt hogy ez így történt a' kő-hídnál: kemény tsatájok volt a' *Fr. Előlvígyázóknak*, *Bretzenheimnál* a' miénkkel.

Frigyes Belgyiomból —

Hágából Dec. 12-dikén: — „*Bommel* Városunkból, olly értelmű Tudósítás érkezett ide mai napon, hogy *Hees*, *Rossum*, és *St. Andre* Erösségeinket újra meg-

támadták a' Frantziák; nevezetessen *Hees* ellen igen agyarkodtak: de vissza-verettetek. — Az *Anglus* Sereg' kormányozását nem *Erskine* Generális vette által *York* Hertzegtől; mint futamodott vala felölle a' hír. Azt a' részét az *Anglus* Seregnek, melly a' *Hannoveránusok*kal és *Hasszusok*kal egyesülve fekszik a' *Waal* vize' mellyékén, *Hannov.* Generális Gróf *Walmoden* vezérli. — Ts. K. Generális *Alvinczy*, *Arnheim*ban vagyon, 's ott tanátskozik Gróf *Walmodennel*, a' leg-foganatosabb eszközök eránt, mellyek által meg-lehesen akadályoztatni az ellenséget, hogy által ne ronthasson, a' mint szándékozik, ezen a' tájon, a' *Waal* vízénn, vagy a' *Raján*. — A' *Cleve*i Német Hertzegségnek *Emmerich* Városától, *Arnheim* Városunkig nyúlik azon Ts. K. Sereg-osztály, a' melly, *Alvinczy* Generális' vezérlése alatt küldetett segítségünkre. — Minteggy ezeken vóltak azok a' frantzia lovasok, a' kik Dec. 7-dikén, kétség kívül, vizsgálódás végett, közel nyargaltak *Bergen-op-Zoom* falaihoz: 's viaskodtak is ott Előlvígyázóinkkal, míg a' bástyákról reájok durrogatott ágyúink vissza nem térítették őket. — Mind *Bergen-op-Zoom*, mind *Bréda* tájján szaporodik az ellenség, 's úgy hallyuk, hogy *Pichegrü* Vezér, személlyesen szándékozik ostromlani *Brédát*, a' mellynél fekvő fr. táborban már meg is jelent.

— *Mastricht*ba, sok lakosok térnek vissza; némelyek, Bizonyság-írásokat küldenek oda, mellyekből láthassa a' Frantzia Komendáns, hogy lett volna akaratjuk ő nékiek, a' *Mastricht*ba való vissza-menésre, és erre a' végre kértek is passzusokat Fő-Kormányfőnkünktől: de nem nyertek.

Nagy-Britanniából. —

Londonból Dec. 9-dikén: — „Úgy foly a' híre, hogy megéant el-fog halasztódni az Ország-gyűlés' kezdődése, Januárius' közepére. — Lord *Howe*, engedelmet nyert, hogy le-tehesse a' Tengeri Fő-Vezérséget: Helyébe, Lord *Hood*ot állította elő az Udvar. — A' hadi Kíntstár' számára, 18 millió font sterlinget, mintegy 180 millió rhénés forintokat vesz fel költsön *Pitt* Minister. “

Némelly *Anglus* Újságok szerént, húsz ezer Orosz Katonák számára is készítenek quártélyokat, *Jersey*, és *Guernsey* nevű szomszéd Szigetjeiben *Angliának*, melly húsz ezer Oroszság, feleesebb számú *Anglus*, *Hibernus*, és Ki-költözött Frantzia Katonassággal a' Vándébéli Frantziáknak fog menni segítségjekre.

A' Frantziáktól el-szedett *Amérika*-mellyéki helyeket, nagy igyekezettel szándékozik vissza-szedni *Rochambeau* Frantzia Generális, a' ki, midőn *Martinique* Szigetjét kéntelenített által engedni az An-

glusoknak : vette magát *Amérika* földjére. Innen, neutrális hajókon, húsz 's negyven főből álló tsmókban küldözi most ő vizsza, az el-vesztett Szigetekbe, az onnan el futott Frantzia Republikánusokat. Mint-hogy az Anglusok, igen el-betegesedtek az említett Szigetekben, 's a' kik meg-maradtak közzülök épségben igen apró részekre kénytelenítették fel-osztani magokat, hogy jusson még is a' sok helyek közzül mindenikbe valami kevés őrizet: — ez az oka, hogy a' Fr. Republikánusok, sürűen kapogatják vizsza, el-vesztett helyeiket. A' nevezett *Rochambeau* Generálisnak, Attya az az öreg *Rochambeau* Marsall, a' ki dolgozza most a' hadi plánumokat *Párisban*, a' Közjóra, és a' Katonai-tárgyakra ügyelő Deputátzióknak vigyázása alatt.

Frantzia - Ország.

A' Közjóra, a' Közbátorságra, a' Törvényhozásra, és a' Hadra ügyelő Nemzeti-gyűlési Deputátziók' nevében, jelentette *Merlin (de Douay)*, Decemb. 13-dikán a' Nemzeti-gyűlésnek, hogy nem tsak a' *Párisi* Fegyver-fabrikákbéli Munkásokat — kiknek száma, öt és hat ezer között volt — háborogtatták Dec. 12-dikén a' Rosszakarók; hanem még *Verszálljnak (Versaillesnek)* lakosait is: de meg-tsalaftattak szándékjokban. Nagy örvendezés követte ezen Jelentést. — *Verszálljba, Lacroix* nevű Nem-

zet-gyűlési Tag küldődött, a' háborgásokainak, és környülállásainak meg-visgálására.

Az említett Munkásoknak tsupán húsz főből állott Küldöttjeik kéredzettek már bé a' Nemzet-gyűlésnek 13-dik Dec. ri Ülésébe, kik is azonnal bé-botsátódtak. Ezeknek leg-első szavok is a' vólt, hogy a' Fegyver-fabrikákbeli Munkások, 12-dik Dec. ri öfsze-gyülekezéssek által, éppen nem tzeloztak légyen valamelly pártütésre. Pannafképpen jelentették továbbá azt a' szándékot; mellynek tárgya: a' fegyvereknek való matériák' el-adása, mivel ennél fogva, igen sok Munkások, maradnának a' tél' kezdődésével, dolog nélkül; a' kik pedig feleséges és gyermekes Emberek. — A' Nemzeti-gyűlés' Elölülője *Reubel*, következendő summájú Választ adott a' Küldötteknek: „Tudja a' Haza, hogy tartozik munkát adni a' maga Magzatinak: de nem esmérheti azokat Magzatinak, kik, öfsze-gyülekezéssel vesztenek olly időt, mellyet, hogy Köz-jóra nem fordították, mindjárt meg-bánnak magok is. A' ti kívánóságitokat, meg-fogja visgálni a' Gyűlés, maga igazságában, és az e' részben hozandó Törvényeket végre fogja hajtatni.

A' Közönséges tanításra ügyelő Deputáció' nevében el-számlálta *Gregoire*, Dec. 14-dikén a' Nemzeti-gyűlés előtt: mennyi remekjeitől a' szép mesterségeknek foztot-

ták légyen meg a' Frantzia Közönséges-Társaságot, azok a' Hatalmaskodók (Érti a' Robespierriákat) kiknek egy fő tziellyok vala, vissza hozni a' tudatlanságnak Századjait, hogy annál tartóssabbá tehesék szörnyü uralkodássokat. — Vigasztalta azonban *Gregoire* a' Gyűlést, hogy tsak ugyan sok drága remekkel bír még a' Közönséges-Társaság, mellyek nem levének prédáivá a' *Vandalusok*' (Pusztítók) dühösségének. — Buzdított minden jó polgárokat, hogy vigyázzanak, a' szép-mesterségek' remek-miveinek fenn-tartására, és az ezeket bántó gazembereknek feladására. — A' Haza által számadásra fognak — *ügymond* — vonódni azon Magistratusok, a' kik el-néznének több efféle rontásokat. — Nem kívánt ezen tárgy eránt semmi különös Végzést hozatni *Gregoire*, — A' Nemzeti-gyűlés rendelést tett, hogy *Gregoire*' Beszédje ki-nyomtatódjék, 's minden Gyülekezethez, és Magisztratusokhoz el-küldtessék.

Ugyan ezen Ülésben, t. i. a' 14-dik Decemberiben; jelentette a' Prézes, hogy *Verzállyban* tökéletesen le-tsillapodott a' lárma, mellynek indítói árestomban ülnek.

Több ízben emlékeztünk már, *l' Orateur du peuple* tízmű folyó Írásról, mellyet a' Nemzeti-gyűlésnek *Freron* nevezetű Tagja szokott ki-adni. Tizenötödik Decembe-

ri darabja ezen *l' Orateur du peuple* nek, következő értelmű elő-adást foglal magában: „Egy részről, a' Vérengző Emberek' felekezete; más részről az Arisztokraták ezer álnok fortélyokhoz kezdenek mostan. A' nyughatalankodás' magva bé-vagyón hintve, a' Nép elméjébe, 's szívébe. Zúdulás volt *Párisban*, és *Verzaillesban*. Fordítást akarnak tenni a' közönséges vélekedésen. Kezdek hirtelni a' külső Városokban, hogy *Billaud*, *Collot*, és *Barriere*, üldöztetés alatt lévő Pátrióták. — Két napokkal ez előtt, a' *Thulleriesnél* (Nemzeti-palotánál) állott csoportok közzül egyben az mondott: hogy meg akarja tartani ezen gonolztévőket, a' Nemzeti-gyűlésnek nagyobb része, és arra határozta magát, hogy más főkre hárítsa, a' közönséges fenytést. Mindenfelé hirtelődik a' Nép' értelme. *Billaud* olly vakmerőségre vetemedik, hogy közönséges helyekre raggattatja fel a' maga mentségét, mellyet, nevettséges képtelenségeken fundál. *Barriere* és *Collot*, úgy mutatják magokat, mint győzedelmeskedők. — — Közönségesse lett volna egy pasquillus, ha meg nem gátolták volna a' Pátrióták, mellyben úgy adódott elő tsalfa okoskodások által az *egyenlőség*, mint tsalárd képzelődés. Azek a' Spionok, kikkel *Robespierre*, *Dantont*, és a' több olyanokat kém-

leltette, a' kiket el akart vezetni: mostan a' Nép védelmezői mellé lopták magokat, hogy azoknak beszéllgetéseiket magoknak fel-jegyezhessek, szándékjokat ki-tapogathassák, 's meg tudhassák minden lépéseiket. Némellyek, tele-törökkel kiáltozták a' Konstituziónális igazgatásnak szükséges voltát. Mások, újj Nemzeti-gyűlést akarnak. Mások, kevélyen jövendölgetik, hogy ilyen amollyan szakadások fognak ismét támadni a' Nemzeti gyűlésben. Gonosz szándékokkal vádoltainak azok, a' kik jót akarnak. Minden mesterségjüket meg-vetik az Árisztokraták, hogy meg-tarthassák a' Gyilkosokat, mert jó hasznot reménylenek azöknak projektumaikból. — *Freron* azt kommandállya ezen elő adása után, hogy meg kell büntetni a' vérengző Embereket, és nevezetesen *Collot d'Herbois* jelelte ki ez úttal, a' bosszúállásnak tárgyaúl.

Elegyes Tudósítások.

Brüsszelből Dec. 10-dikén: — „Ha ennekelőtte, a' Frantzia Közönséges-Társaság' földjére akartak által menni *Belgium'* lakosai: különös engedelmet kellett erre nyerni, a' Frantzia Generálisoktól vagy Nemzet-gyűlési Kommisszáriusoktól; de már nem kell ezentúl. — Az is el van

végezve, hogy a' melly Bizonyság-levelekkel Fr. Ország' részeibe lehet utazni: lehet ugyan azokkal, *Belgyiomba* is. — *Antverpiábann*, az a' Templom, melly a' Kármélitaké volt, *Ész'* Templomává tervődött a' napokbann.

Az *Angliai* Tövényeknek, betű szerént való értődésére, következő példát hozott - fel *Erskine* Prókátor, *Thelwal* védelmezésének alkalmatosságával: „Ha engemet — *ügymond* — azzal vádolnának: hogy én, egy tehenet loptam: 's a' Fanúk' vallásából a' jő ki, hogy én egy lovat loptam: fel kell engemet óldozni a' Vád alól, 's tartozik más utat venni a' Törvényfzék.

Móldva - Ország' fő - Városából Jassyból *Nov. 29-dikén*: — „Hogy az *Orosz* és *Lengyel* határokon mindúntalan szaporodik a' *Török* Katonaság, az bizonyos; bizonyos az is, hogy azon *Élés-házak'* helyett, mellyeket az utolsó had' alkalmatosságával, el - pusztítának az *Oroszok*; most ismét újjak készültek: de szintolly bizonyos, hogy mihelyt el - hatott ide, *Kosciuskó'* izerentsétlenségének híre, legottan így okoskodtak itt minden lakosok: *Akuma nu va chi bataje ku Muskanu.* (Nem lesz már had a' Muszkákkal).“

„A' mi *Bojárink'* házaikban tanító *Frantziák'* száma, reá megy mintegy harmintzra.“

Egy *Konstantzinápolyi* Levél, melly, Novembernek 3-dikán költ, nagy drágaságról és szükségről emlékezik.

Szebenből Dec. 17-dikén: — „Havunk nints; de van olly hidegünk, hogy nem félhetünk, hozzánk való által-hatásától a' pestisnek, melly miatt, tíz napokkal hosszabbított a' Kontumácz, vagy Tisztulás' ideje, *Veress-toronyi*, *Vulkáni*, és *Brassói* Passzusainknál (Szoross-járásainknál); a' *Supaneki* Passzus pedig egészen bé-zárattatott.“

Déli-Prussziának *Ostrzewow* nevű Helységében, mintegy hetven font puskaapor tévődött bé a' Polgármester' házába, egy zsákban. Meg-próbálta a' Polgármester a' puskaport, ha jó volna e'? — Ezt látták a' Gyermekek, 's ők is hasonló próbát akartak tenni, az Attyok' otthon nem-létébenn, melly próbatételnek igen siralmas következése lett: mert az egész ház fel-vetődött, két Gyermek a' Polgármesternek, egy idegennel együtt, oda lettek. A' Szolgáló két száz lépésre, az Asszony pedig, a' ki éppen terhes volt, a' kertbe vetődött: kik mind ketten életben maradtak ugyan; de nyomorúttan. Maga a' Polgármester, egy szomszéd-házban volt, 's el-pusztult háza' ablakának egy darab üvege, ott ejtett rajta sérelmet,

* * * * *
(*Fél-árkus Tóldalékkal.*)

T Ó L D A L É K

A' *Magyar Hírmondónak*, Januáriusn. 2-dik napján, 1795-ben költt árkusához.

Az 1795 Új esztendőre készült Verseik.

Az örök valónak,
Fogyhatatlan jónak
Te! szabad Teremtménye!
Mindenhatóságnak,
Halhatatlanságnak,
Világra küldött fénye.
Nézz a' nagy világnak,
E' szép alkottmánynak
Bár akarmelley részére:
Ez új Esztendővel,
Önként, vagy erővel
Változást vár ügyére.
Küszködik magával,
Mint Tenger' habjával
Egy romladozó gallya;
Mellyet üzőbe vett,
Tsapkod, rongyol, hany, 's vet
Zuggó habok' dagálya.
Boldog! ki hajóját
Birja, 's vitorláját
Tsendes szél lebegteti:
Mert van, ki meg órja;
Bölds Kormányozója
Veszélyek öl meg-menti.
Süllyeszti hajóját,
Ki ép vasmatskáját
El-veti Kormányával;

B

'S veztvén vitorláját,
 Váltya árbotz - fáját
     Szabadság' póznájával.
 Boldogtalan pózna!
 Gombaként ma nőtt fa,
     Leveletlen száraz ág!
 Sem árnyék alattad,
 Sem gyümölts nints rajtad,
     Sem zöld bimbó, sem virág.
 Egy vörös sapkával
 Tarka bokkrétával
     Kérkedik a' teteje:
 Mit tarthatz e' felől?
 Mert ez üres belől,
     Sem feje, sem veleje. —
 Mind annyi Nemzetek
 Hajóban eveztek,
     E' nagy világ' tengerénn;
 Ritkát láttz kényében
 Békesség' ölében
     A' fzerentse' tenyerénn.
 'S pedig mi faggattya?
 Mi tsiklandoztattya,
     'S rontya békét kényének?
 Mi öt változtattya
 Tsak pufzta szóztattya
     A' Szabadság' nevének.
 Kapkod az Újságon,
 Indúl más szokásonn,
     Tsak rabságát tseréli:
 Sött olly változást tesz,
 Hogy Szabadból rab lesz,
     És tzélját el nem éri.
 Magát meg - emészti,
 Véré't, 's Népét vezti
     Egy gögös nevezetért,

Melly valóban rabság,
 Nem igaz Szabadság,
     Halált nyújt az életért. —
 Az Igaz Szabadság,
 Nem egy fene - vadság:
     Jámbor, nem Istentelen:
 Nem gyilkos, vérontó,
 Nem rabló, pufztittó;
     Józan 's nem törvénytelen.
 Isteni félelem,
 'S a' józan értelem
     Annya e' szüleménynek
 Dajkája tisztesség,
 Szeretet, egygyesség
     Ez illy édes reménynek.
 Nem a' gyilkolásban,
 Bátor pufztittásban
     Keresi igazságát;
 Tűz, víz, lántz, vagy kötél,
 Kasza, nyíl, vagy kard - él
     Nem szerzi méltóságát.
 Talán szabadabb lélsz?
 Ha azonn erőt vélsz,
     Ki él, 's piheg javadra:
 Ki ' figyel szüntelen,
 De nem törvénytelen,
     Rendes Szabadságodra.
 Rend, 's Törvény el nem fogy,
 A' nap, 's hold le nem rogy,
     Ég ellen bár mint ugass;
 Az élő Istenség
 Marad örök Felség,
     Urad, 's pedig hatalma s.
 Az ő Helytartói,
 Kik Igazgatói
     Sokasúlt Nemzeteknek:
 Hogy betsüljék őket,
 E' Képviselőket,
     Tiszti minden Népeknek.

Oh nem léssz Szabadabb,
 Sőt valóságosb rab,
     Bár vas-békó nem szoritt,
 Ha egy köz-bódultság,
 Fel-zavarit sokaság
     Hatalmába tántorítt.
 A' bün, 's latorkodás,
 A' rút bujálkodás,
     Feslettség, erköltsei;
 Gyilkos gyűlöletek,
 'S több effélék: Ezek
     A' rabság' bilintsei. —
 Az igaz Szabadság
 Szelédség, nem vadság
     Bogár után nem indul;
 Okossággal mérész;
 'S mert főben van az ész,
     Fő ellen nem bolondúl.
 Egy Függetlenségben,
 Egy Főtelenységben
     Hogy hogy volna jobb élni?
 Mint egy jó Törvénynek,
 Egy igaz Felségnek
     Paisa alatt nem félni.
 Gyilkosa vérenek
 Hazája Népeinek,
     Ki olly Szabadságra vógy,
 Melly Fő-Kormányozást,
 Rendet, 's Igazgatást
     Maga felett meg nem hágy.
 Nézd testállásodat
 Eggyenként tagodat
     Lásd, mint szolgál a' főnek:
 Nem szenved rabságot,
 Azért, hogy egy tagot
     Esmér Törvény-tévőnek.
 Elj Te is eszeddel,
 Nézd Magyar véreddel

Felségedet Atyádnak.
Szabadságod nem vész,
Ha Törvény alatt élsz
Bár neveztesz Jobágnak.

Pétsett, Kreskay Imre.

Ode imminente anno M. DCC. XCV. Excellentissimo, Illustrissimo, ac Reverendissimo Domino Josepho Fengler Episcopo Jaurinensi, S. C. R. A. M. Actuali Intimo Status Consiliario, et r. oblata ab Josepho Rájnisi.

Ad Amicos.

Quum falce acuta praeditus ultimum
Saturnus anni praecipitat diem,
Janique maturat calendas,
Sole novos meditante cursus:
Quid vos, quibus me comis, et artibus
Exulta bellis mens socium addidit,
Suaves amici!, quos superstes
Incolumes superesse laetor,
Quid postulatis? morene barbaro
Per plena turbis compita, per domos
Insanientis ritu ob errans
Vana feram, re feramque vota?
Plebine iungar, quam niger horreo,
Ut bubalorum cornigerum gregem
Longe perhorrescit viafor
Sanguineo nitidus colore?
Num sacrum in illos thus male prodigam,
Quos caeca sortis gratia prospero
Tollit volatu, ac nil merentes
Diuitiis, titulisque adornans,
Ceu Pictor olim sollicita manu
Formosam adumbrans Idaliam Deam,
Pulchra decoros veste pingit,
Pingere cum nequeat venustos?
An hos eadem digner adorea,
Qua vos nec auro, nec prece mobilis
Astraea donatos honestat,
O propriis meritis beati!
Vah ite, per me currite qualibet,
Quos spes auararum, quos humilis timor,

Et divitis nidor culinae
 Blanda docent, iterare verba,
 Me pectus urgens Phoebus, et ignea
 Ingentem inhalans flamine spiritum.
 Caduca sectari, et fugaces
 Laude vetat decorare fumos.
 At vos, colendi! vos mea barbitos
 Ornare gestit munere nobili,
 Vulgi per urbem cursitantis
 Futilibus potiore votis;
 Vobis sacratum deproperat melos,
 Quos non auiti gloria stemmatis,
 Non arte, vel sumtu parati
 Subleuat arbitrium fauoris,
 Sed vera virtus, et sapientia,
 Clarisque factis conueniens decus
 Secernit a vilis popelli
 Haec nihili faciente turba:
 Quos inter exstans Pastor amabilis,
 Fœnglere Praesul! celsior emines;
 O mentium cultarum amator,
 Praesidiumque, decusque nostrum!
 Quî collis alti in vertice pervigil,
 Qua puriorem Danubii alueum
 Rabczae nigrantis decolorant
 Luteolaeque Arabonis undae,
 Curam sagacem pectore prouido
 In magna late pascua porrigis,
 Ovesque palantes tueris,
 Et vigiles ovium Magistros.
 Sic munus ingens, quod Patriae Patrum
 Te praepotenti concilio inserit,
 Implere contendis, probasque,
 Esse Tuis meritis tributum;
 Quae si omne magnum rodere pertinax
 Livor malignis morsibus adpetat,
 Nec me feris parcente jambis
 Atro hebetes vomet ore dentes:
 Illum frementem mascula proteret
 Virtus Virorum, quos teneros fovens,
 Dum Martis in ludo politi
 Proficerent, Tua cura rexit;
 Illum Imperator grandia moliens
 Dudum repressit iudicio gravi,
 Qui Te nec amplum, nec superbum
 Sanguine nobilium Parentum,

Sed mentis altae compotem, et impigrae
 Virtuti amicum, consilio, fide,
 Normaue subiectos regendi
 Conspicuum iu solio locavit;
 Illum universi, qui Patrios Lares
 Fido colentem pectore diligunt,
 Si lingua iniqua Te lacessat,
 Sub tenebras erebi fugabunt:
 Quando illa certis indiciis patens
 Perspecta cura est, qua Patriae studes,
 Gentique nostrae, ardorque amoris
 Mirus in Indigena recenti,
 Quo nec vetustus quilibet uritur;
 Quém, sive vestes, seu gravem acinacem,
 Seu frontem, et hinc atque hinc minaci
 Horrida mystace labra spectes,
 Saevi nepotem dixeris Attilae,
 Hannos feroces ipse ferocior
 Qui territum duxit per orbem
 Gentibus imperitans subactis.
 Has Musa dotes, haec decora inclyta
 Me vate seris prodere seculis,
 Laudumque dignis sic merentem
 Muneribus cumulare cessas?
 O! cur parantem grandia deficit
 Languente vena viuidus impetus,
 Pimplaea dulcis! quo ferebar
 Olim agili calidus iuventa!
 Non Flacce, non me Pindare vinceris,
 Laudes sonantem Praesulis optimi,
 Quas noster aeternat Tibullus
 Révius levioire plectro.

Páratlan és példát nem esmerő, emléke-
 zetet fellyül haladó, feledékenység' rabságá-
 ba soha nem eshető Nagy Károlyi Szék-épi-
 tő Gyűlés. Mellyet nagy Méltóságú G. Zichy
 Károly Ur ő Excellenziája, mint Ország Bi-
 rája, Nagy Károlyi Károlyi József Ur ő Nagy-
 ságának (a' Felsőbb Dicasteriumok bölts ren-
 delése szerint, ezen T. N. Szukmánr Vármegyé-
 ben Fő-Ispányi Hivatalába való bé-iktattatása
 végett ezen folyó 1794-dik eszt. Sz. Jak. Hav.
 7-dikén, és 8-dikán tartatni méltóztatott. Ké-
 szítette Farkas András Károlyban. Találtatik

Károlyban N. Pap Sámuel K. kötönél, és Nagy Váradon Vári József K. kötönél. Nyomt. Kolosvárat a' Ref. Kol. bet. 1794-dik eszt. 8-ad rétb' 3 árkus. Ezen Könyvetskémet mind el nem adhatván, Pesten Prókátor T. Rekvény Urnál ingyen ajánlom mindeneknek: mi dazáltal ha valaki valamit akar ajándékba adni, meg nem vetem. Sőt ezen kívül azt ígérem, hogy a' Magyarok Főbjeinél magam se sajnálok versemmel udvarolni. Most szándékozom egy jeles új Komédiás Könyvet ki-botsátani Pesten ilyen homlok irással: *A' földi pipa-vásár.* Kik ezen új találmányokkal ékeskedő Könyvet magoknak kívánnyák meg-szerezni, ne sajnályanak a' Rforintot a' következő helyeken le-tenni: *Affzony vásárán* Rector Somjai János Urnál. *Abonyon* N. Fitos István Urnál. *Böszörményben* Vetsei Sámuel Urnál. *Debretzenben* Teként. Consiliárius Lukátsy József Urnál. *Enyeden* T. Professzor Benkő Ferentz Urnál. *Gentsen* Tiszt. Odor Mihály Urnál. *Halason* T. Tormásy János Urnál. *Körösön* T. Prof. Fodor Gerson Urnál. *Károlyban* N. Tallas Pál Uramnál. *Miskoltzon* N. Molnár Szüts Mihály Urnál. *Makon* T. Etsedy Miklós Urnál. *Mindszenten* Sándor József Udvar Biró Urnál. *Nándson* T. Némety István Urnál. *Ó Budán* T. Dobos István Urnál. *Pesten* Landerer Könyvnyomtatónál. *Sámsonban* Kajzer István Urnál. *M Vásárhelyen* T. Davidházy Uramnál. *A' Pokolbéli Utazás* neve alatt ki jött Könyvem annyira meg szükült, hogy gondolkozom a' második, 's bővebb kiadás iránt. Ezek szerént a' kiknek erre tettük előre adni a' pénzt, minél hamarébb kézhez adják, hogy Sz. Pál napra Landerer Urhoz felküldhessem. Irtam Bétsben 1794. Sz. And Hav. 30-dik napj. Farkas András Haza Törvényének praktikánsa.